

Jurnal de pandemie

Sunt 9 luni imediat, de când a fost declarată pandemia, exact tot atât timp cât îi trebuie unui făt din burta mamei să crească, să iasă afară în lume și să se facă om, uneori om bun. După nouă luni, parcă totuși se vede o luminiță la capătul acestui tunel, se confirmă că în viitorul foarte apropiat scăpăm de molimă, au trecut nouă luni și vaccinul e pe cale să se nască. S-ar putea să scăpăm, unii mai ușor, alții mai greu.

Totul a început printr-un sfârșit, se sfârșea iarna, aveam biletele de avion, bagajele făcute, skiurile date cu ceară și urma să plecăm în Alpii francezi la ski, cu o escală de o zi sau două în Milano, acel Milano care era fix în acea perioadă, epicentrul european al pandemiei de covid. Ne uitam speriați la TV, nu știam ce o să facem, eu în schimb, în străfundul ființei mele, am început să simt potențialul foto al acestei viitoare situații. Zborurile s-au anulat, iar biletele pentru ski s-au reportat pentru la anul și poate la mulți ani...

Sfârșitul și începutul m-au marcat la fel de puternic amândouă. S-au anulat toate expozițiile, lansările de carte, s-au închis muzeele, s-au oprit nunțile, pământul a încremenit și a luat o gură de aer atât de necesară și importantă bolnavilor de covid. M-am tot frământat gândindu-mă la noua situație cu care ne confruntăm, gândindu-mă că pentru o anumită perioadă de timp, viețile noastre vor fi întoarse pe dos și gândindu-mă că această perioadă va fi una mai lungă sau mai scurtă, dar oricum foarte limitată ca și întindere în timp. Cred că aș fi regretat toată viața dacă aș fi lăsat să treacă pe lângă mine toate aceste schimbări și să nu le pozez.

Știrile despre ce se întâmpla în lume ne-au băgat în sperieți. După aceea, au început să apară cazuri și la noi, iar pentru mine, ca și tată, a fost oarecum o ușurare că s-au închis școlile. Oamenii au trebuit să stea în case și să iasă doar pentru strictul necesar și atunci, doar cu declarație pe propria răspundere.

Orașul unde trăiesc avea la ultimul recensământ în jur de 18000 de oameni, dar jumătate au emigrat și ne-am obișnuit cu spațiile largi, dar măsurile de distanțare impuse de autorități au făcut să pară că trăim într-un oraș fantomă. În primile zile ale stării de urgență am pozat orașul de sus, fără nici un om pe strada din centrul orașului, lucru care mi se părea incredibil doar cu câteva săptămâni înainte. Am început să pozez timid puținii oameni care apăreau pe stradă, speriați, cei mai mulți cu măști, diferite măști și cu mănuși chirurgicale pe mâini. Cu legitimația de presă în gât, eram în deplină siguranță față de restricțiile impuse de autorități, dar eram un fel de bau bau pentru cei care nu respectau regulile.

Autoritățile au început să facă tot felul de lucruri care acum mi se par foarte hilare, dezinfectarea străzilor sau a scârilor de bloc, acestea fiind doar unele dintre cele mai fotogenice dintre ele, măsuri de altfel luate atât la nivel local, cât și la nivel național. Aceste lucruri se întâmplau când, la nivel național, ne situam sub 200 de infectări pe zi, azi, când sunt peste 10000 de noi cazuri, nu se mai întâmplă nimic.

Avantajul pe care îl am trăind într-o comunitate așa mică este că îi cunosc aproape pe toți, oameni de rând sau conducători de instituții și fiind oarecum mereu fotografatul voluntar, prezent peste tot, când mi-am depus cererile pentru a poza fenomenul, mi-au fost aprobate instant atât la spital, poliție, primărie, jandarmerie, tribunal cât și în biserici. Singura cerere respinsă a fost la transport, la CFR călători, mă gândesc că e prea multă mizerie pe acolo și cei din conducere s-au speriat și mi-au respins cererea.

Viața s-a schimbat foarte mult la jumătatea lunii martie, când s-a declarat starea de urgență, viața intrând pe alt făgaș. Spaima și frica generată de un inamic invizibil a fost foarte mare, atât pentru autorități, cât și pentru oamenii de rând. S-au închis toate afacerile neesențiale, s-au interzis adunările publice de orice fel, bisericile au

făcut doar slujbe transmise on line, sfințitul și slujbele de Paști s-au ținut doar la televizor, cu excepția unor comunități foarte mici.

Din casă puteai să ieși doar cu acea declarație în care spuneai de unde vii și unde pleci, declarație care era verificată de filtrele de poliție care erau pretutindeni, verificare care declanșa spaimă, frică și îngrijorare în rândul concetățenilor opriți. Am văzut și cadre didactice foarte speriate în momentul verificării acelei declarații, nu că nu ar fi știut să scrie, teama fiind generată de faptul de a nu fi bifat căsuța corectă.

În aceste vremuri nu e bine nici să te naști, dar nici să mori. Existând restricții în ce privesc adunările publice, au avut de suferit și ceremoniile de înmormântare, erau permise cu prezență de doar 8 persoane. Tatăl unei prietene a murit, ea stabilită în Franța, fratele ei și mama, în Italia, cele două țări în luna mai erau considerate zone rosii. Ei, dacă ar fi venit acasă, tot nu ar fi putut să participe la ceremonial, legislația în vigoare impunându-le să stea în carantină 14 zile, așa că singura soluție să participe la înmormântarea tatălui a fost un live pe social media.

La începutul lunii mai, au început să apară foarte timid cazuri și la noi în zonă. Au apărut și zvonurile de tot felul, că nu știu ce popă dintr-un sat din zonă, că nu știu ce pompier sau nu știu ce asistentă, dar toate erau simple zvonuri răspândite cu o uluitoare viteză și amplificate de toată comunitatea speriată. Eu am depus o cerere la spitalul din orașul meu, care este unul zonal, Negrești Oaș fiind și capitala acestei zone. Mi-a fost aprobată cererea de a poza în perimetrul spitalului și la unitatea de primire urgențe. Echipamentul de protecție pe care-l foloseam, îmi dădea o oarecare siguranță, atât împotriva virusului, cât și bolnavilor veniți care văzându-mă echipat așa, nu au avut nici cea mai mică obiecție să îi fotografiez. Cadrele medicale au fost foarte amabile, atât cu mine, cât și cu pacienții, erau oarecum în acea perioadă destul de relaxați, pacienții infectați cu covid fiind foarte puțini la început, iar când apărea câte unul, îl țineau minte o săptămână. Secția de primire urgență funcționa ca unsă, cortul de triaj, containerul izolator, circuitele făcute, plus puținii infectați, au asigurat o vreme liniștea de care avea nevoie urbea. După începutul tulburător al perioadei de pandemie, o dată cu venirea verii și cu venirea măsurilor de relaxare, oamenii au început să uite de molimă, chiar au început să și pună o grămadă de întrebări, iar cea mai vehiculată dintre ele era "Cunoști pe cineva infectat cu sarscov 2 ???". În timpul verii, la noi, nimeni nu cunoșteam pe nimeni, dar a venit sezonul răcelilor și veștile despre cei infectați vin ca și pumnii pe care îi primește un boxer aflat în corzi, veștile veneau din toate părțile.

Nu mai știi cine e răcit sau cine e covidat, nu mai știi ce e real sau fals și apar tot mai mulți nemulțumiți de măsurile pe care autoritățile le iau. A început ruptura în rândul populației, au început oamenii pe care îi cunosc să se împartă în două tabere, în cei care cred în existența covidului și cei care nu cred. Am văzut și salariați din sistemul bugetar care abia așteaptă să fie declarați contacți direcți și să fugă să se izoleze acasă bine mersi, pe salarii drăguțe plătite de noi toți.

Au început să cadă și apropiați de-ai mei, au început să mi se îmbolnăvească prietenii. Unii au făcut forme ușoare, fiind asimptomatici absoluți pentru care o răceală simplă e mult mai complicată ca și acest covid, dar reversul medaliei sunt ceilalți cu forme urâte. Cu unul dintre ei am avut o legătură foarte strânsă și în timpul internării în spital, am ținut legătura pe video call și mă cam îngrozeam la cât de rău era afectat.

Problema cea mai urâtă o au familiile celor decedați confirmați pozitiv cu covid. Am fost la morgă să văd cum se întâmplă aceste lucruri. Am găsit o tanti de peste 80 de ani, închisă în doi saci de plastic cu fermoar, îmbrăcată fix cum era când a murit. Hainele tradiționale oșenești erau puse pe fundul sicriului. Protocolul spune că un singur aparținător are voie să intre în morgă, stă la 2 metri distanță, morgarii deschid sacii și aparținătorul

confirmă identitatea decedatului, care este pus în sicriu peste hainele de înmormântare în sacii de plastic. Sicriul este sigilat și dus la cimitir unde ceremonialul de înmormântare este redus la maxim, asistând doar atâtea persoane câte permite legea, asta oficial, neoficial nu cred că i-a numărat cineva vreodată.

Viața religioasă a fost și ea afectată de această situație. Am intrat în pandemie cu înmormântări cu doar 8 oameni prezenți, am văzut slujba de Paști la TV, am văzut adunări a anumitor confesiuni religioase transmise prin zoom și am participat alături de preoții ortodocși la împărțitul pâștilor din poartă în poartă. În comunitățile mai mici, deși era oarecum interzis, am fost cu preoții la sfințitul coșurilor cu bucate, oamenii așteptându-l pe acesta în fața porții. S-au interzis slujbele în interiorul lăcașurilor de cult, dar oamenii foarte inventivi au ținut slujba nu afară, cum era permis, ci în interiorul unei școli dezafectate, fiindcă afară ploua. Am văzut pelerinaje religioase la anumite mănăstiri unde poliția și jandarmeria nu au lăsat să intre credincioșii în interior fără mască. A apărut și un alai al unei nunți tradiționale, toți erau fără măști, chiar foarte vehement împotriva purtării "botniței", s-au certat să intre în mănăstire și au tot schimbat la intrare măștile între ei ca să poată să intre. Încet, crescând numărul celor infectați și participanții la slujbele religioase au devenit mai responsabili și au început să poarte măști, deși anumiți preoți nu încurajau deloc treaba asta.

Mă bucur că într-un fel am ajuns un fel de sperietoare a anumitor comunități, înainte de luminații "sărbătoarea morților", a fost introdusă la nivel național, obligativitatea purtării măștilor de protecție, atât în spații închise, cât și în cele deschise. Am început ca de obicei, cum am făcut în ultimii 10 ani, să bat cimitirile în lung și lat, în sus și în jos, ziua sau noaptea și să pozez aceste ritualuri la mai multe confesiuni religioase și în mai multe zone ale Țării Oașului. Am băgat spaima în multe babe și popi care au crezut că a venit poliția să verifice purtatul măștilor și respectarea distanțării sociale.

De obicei, în luna August, în Țara Oașului au loc foarte multe nunți. În fiecare an, începând cu 15 august, în fiecare sat, în fiecare zi în care nu este post, până la mijlocul lunii septembrie, au loc sute de nunți. Era o întregă nebunie, era o întregă euforie, era o întregă lume reîntoarsă acasă la glie, era culoare, era veselie, era ceteră, era zongoră și pălincă. Anul ăsta nu au mai fost, am prins doar câteva nunți tradiționale și câteva căsătorii civile. A fost mișto să văd că, la cele tradiționale, oșenii s-au adaptat foarte repede, transformând obligativitatea purtării măștilor de protecție, într-un accesoriu al costumului popular. Trist.

Mulți părinți ca și mine s-au bucurat când s-a închis școala, la început inclusiv fiul meu, dar cum treceau zilele, creștea și dorul după școala adevărată, școala on line schârțâie din toate încheieturile. Am fost la școală din prima zi când s-a redeschis, înaintea examenului de capacitate. Măsurile de distanțare, circuitele, măsuratul temperaturii, purtatul măștii doar în incinta școlii, locurile în bănci fiind măsuri total inutile și idioate și fără nici o putere în a-i opri pe acești copii ca, după gardul școlii, să se strângă **ciopor** împreună, uitând de toată pandemia din lume.

Campania electorală și alegerile locale din octombrie s-au desfășurat sub aceeași amprentă a pandemiei. Nefiind prea multe cazuri de infectări în acea perioadă, lumea a fost foarte relaxată, iar roadele întregii agitații le-am cules 14 zile mai târziu.

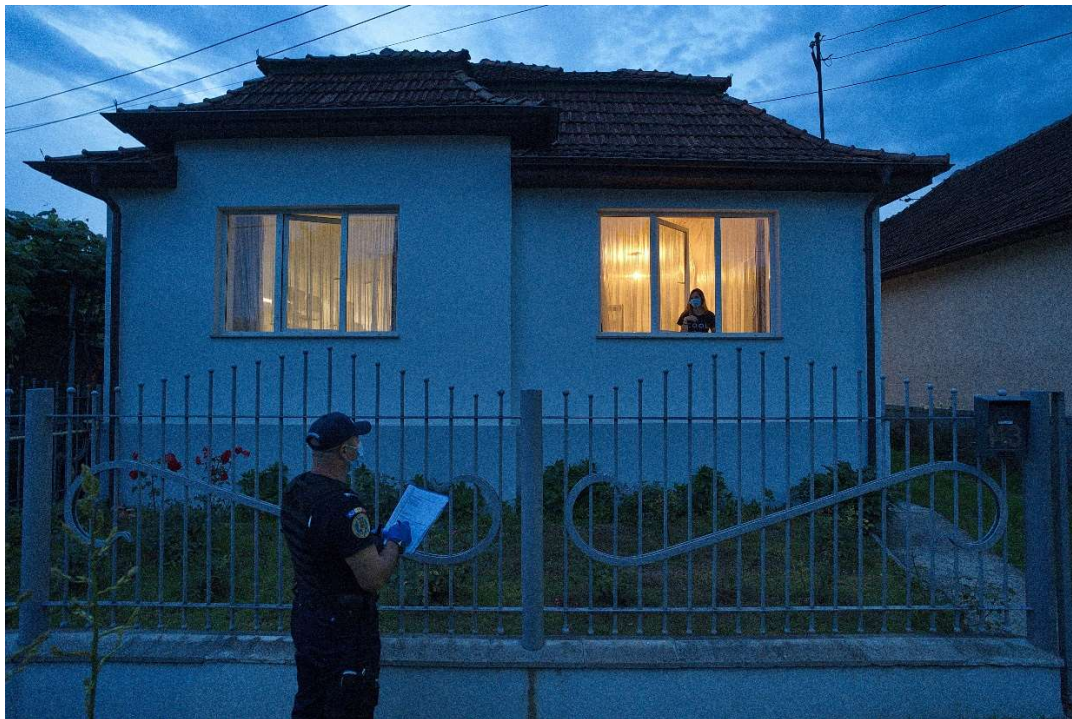
Mă bucur că am fost martorul ocular al tuturor acestor schimbări, dar visez la ziua în care o să pot sa pozez vaccinarea în masă și să pot vorbi despre toate astea la un vernisaj, în față la câți oameni mă țin cureaua să strâng .

1. Mătușa Nuța Băcanului, în fiecare zi de vineri, când se ține piața în Negrești Oaș, vine și vinde ce produce în gospodărie
1. Aunt Nuta Bacanului every Friday when the market is held in Negresti Oas comes and sells what she produces in the hostel

2. Poliția verifică actele de identitate și declarațiile pe propria răspundere, care erau obligatorii în prima parte a pandemiei
2. Police check identity documents and statements on their own responsibility, which were mandatory in the first part of the pandemic

3. Contactații direcți ai celor confirmați pozitiv cu sarscov 2, cei care se întorceau din zone considerate roșii și mai târziu, cei confirmați pozitiv, trebuiau să stea 14 zile în izolare obligatorie la domiciliu și erau verificați de jandarmi
3. Direct contacts of those confirmed positive with sarscov 2, those returning from areas considered red and later those confirmed positive, had to stay 14 days in mandatory isolation at home and were checked by gendarmes

4. La intrarea în spitale, în special la secțiile de primire urgențe, au fost montate corturi de triaj pentru a stabili mai bine cine e sau nu, suspect de covid și pentru o mai bună protecție de infectare a cadrelor medicale și celorlați bolnavi
4. At the entrance to the hospitals, especially at the emergency departments, sorting tents were set up to better determine who is or is suspected of covid and for a better protection from infection of the medical staff and other patients.

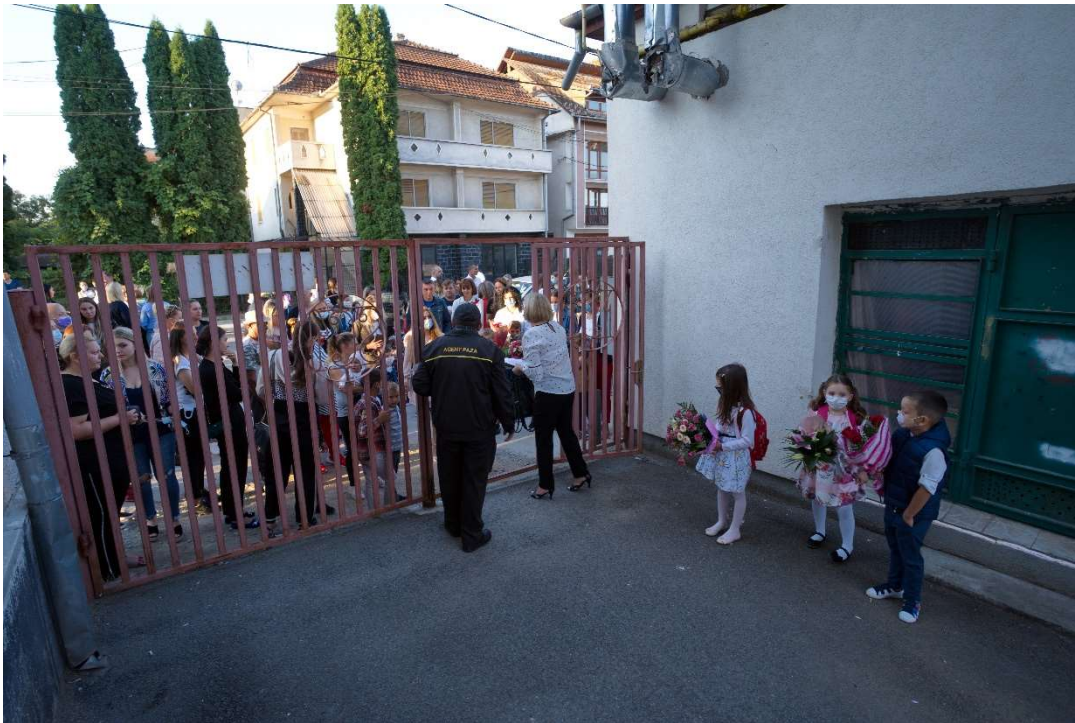
5. Pacient confirmat pozitiv cu coronavirus, aflat în containerul izolator, așteptând să fie dus într-un spital covid
5. Patient confirmed positive with coronavirus, located in the isolating container, waiting to be in a covid hospital

6. La ofițerul de stare civilă, căsătoriile au avut voie să se desfășoare doar în prezența a 8 membri
6. At the civil status officer the marriages were allowed to take place only in the presence of 8 members.

7. În luna aprilie a anului 2020, potrivit reglementărilor în vigoare, la ceremonialul de înmormântare nu aveau voie să fie prezenți mai mult de 8 oameni
7. In April 2020, according to the regulations in force at the funeral ceremony, no more than 8 people were allowed to be present.

8. Măsurile de distanțare luate de autorități la începutul anului școlar au fost respectate doar după gardul școlii
8. The distance measures taken by the authorities at the beginning of the school year were observed only after the school fence.

9. În momentul în care o localitate intră în scenariul roșu, școala din acea localitate se desfășoară în mediul on line. Vlad, fiul meu, în timpul unor astfel de ore
9. When a locality enters the red scenario, the school in that locality takes place in an online environment. Vlad my son during such hours

10. Atât la alegerile locale din septembrie, cât și la cele parlamentare din decembrie 2020, membrii comisiei de votare s-au deplasat cu urna specială la cei care au depus astfel de cereri, atât în spitale, cât și la domiciliul solicitanților
10. At the local elections in September and in the parliamentary elections in December 2020, the members of the voting commission went with a special ballot box to those who submitted such requests, both in hospitals and at the applicants' homes.

11. În comunitatea catolică din Huta Certeze, recomandările de distanțare socială au fost respectate cu sfințenie
11. In the Catholic community of Huta Certeze, the recommendations of social distance were sacredly observed.

12. La morga spitalului din Negrești Oas, morgarii aduc un decedat, confirmat pozitiv cu coronavirus, pentru a fi recunoscut de aparținători. Ulterior, ei sunt sigilați în saci de plastic și inchiși în sicrie, apoi fiind predate familiei pentru înhumare.

12. At the morgue of the hospital in Negrești, Oas morgarii bring a deceased person, confirmed positive with coronavirus, to be recognized by their relatives. Later they are sealed in plastic bags and locked in coffins, then being handed over to the family for burial.